

जलसंपदा विभागातील मोठे मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पांना सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात अखर्चित आर्थिक तरतुदीच्या मर्यादित तसेच सन २०१५-१६ च्या वितरित केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या मर्यादित मंजूर प्रशासकीय/सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमतीपेक्षा वाढीव खर्चाला मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०१५/(४०७/२०१५)/मध्यम प्रकल्प

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२.

तारीख: ०६ नोव्हेंबर, २०१५

वाचा :

- १) जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्रमांक: मजनिप्रा-२०११/(२४/२०११)/जसं(आस्था), दि. १०.०६.२०१३
- २) जलसंपदा विभाग शुद्धीपत्रक क्रमांक : संकीर्ण २०१३/(प्र.क्र.१६/१३)/म.प्र./शिकाना, दिनांक ०९.१२.२०१३.
- ३) सिंचन विषयक विशेष चौकशी समितीचा अहवाल फेब्रुवारी, २०१४
- ४) सार्वजनिक बांधकाम नियमावली १९८४ परिच्छेद १३४
- ५) दि.३० सप्टेंबर, २०१५ रोजी मंत्रीमंडळ बैठकीचे इतिवृत्त-विषय क्र.८
- ६) शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०१४/(१९४/२०१४)/मध्यम प्रकल्प, दि. ८.१०.२०१५

प्रस्तावना :

मा. राज्यपाल महोदयांनी राज्यातील बांधकामाधीन प्रकल्पांची उर्वरित किंमत व उपलब्ध होणारा निधी याचा विचार करून प्रथम प्राधान्याने पूर्णत्वाकडे असलेले प्रकल्प पूर्ण करणे, सिंचनाचा लाभ तातडीने घेण्यासाठी प्रकल्पांच्या अत्यावश्यक घटक कामांना प्राधान्य देऊन ती तातडीने उपलब्ध मर्यादित निधीत पूर्ण करणे इत्यादी निर्देश वेळोवेळी दिलेले आहेत. त्यासाठी उपलब्ध निधीचे वाटप प्राधान्यक्रम ठरवून करण्यासाठी अप्पर मुख्य सचिव(नियोजन), अप्पर मुख्य सचिव (वित्त) व प्रधान सचिव (जसं) यांची त्रिसदस्यीय समिती गठीत करण्याचे निर्देश दिलेले होते. त्यानुसार समिती गठीत होऊन समिती मार्फत प्राधान्यक्रम ठरवून निधी वाटप करण्यात येत आहे. तथापि सार्वजनिक बांधकाम

नियमावली परिच्छेद १३४ नुसार प्रशासकीय मान्यता/सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या बाहेर खर्च करण्यावर निर्बंध आहेत. त्यामुळे प्राधान्यक्रमानुसार वितरित झालेला निधी मोठ्या प्रमाणात अखर्चित राहत आहे व प्रकल्पांची कामे मंदावली आहेत. सिंचन क्षेत्रातील उदिष्ट पुर्ती करण्यातही त्यामुळे अडचणी येत आहेत. सद्यःस्थितीत बांधकामाधीन मोळ्या, मध्यम व लपा प्रकल्पांच्या सु.प्र.मा. प्रस्ताव विविध टप्प्यांवर छाननीत आहेत. तथापि सुप्रमा प्रकरणांची व्याप्ती व संख्या विचारात घेता या सुप्रमा मंजूरीच्या सर्व प्रक्रियेस काही कालावधी लागणार आहे.

मध्यंतरीच्या कालावधीमध्ये सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी मूळ प्रमा/सुप्रमा मधील व व्याप्तीतील बदल नसलेल्या प्रकल्पांच्या आवश्यक भू-संपादन व पुनर्वसन कामांसाठी मंजूर प्रमा/सुप्रमा पेक्षा जास्त खर्च करण्याची परवानगी दि.०९/१२/२०१३ रोजीच्या शासन पत्रान्वये देण्यात आलेली आहे. यामुळे जरी भू-संपादन/पुनर्वसनाला खर्च करून जमीन ताब्यात घेतली असली तरीही त्यावर सुप्रमा अभावी बांधकामावर खर्च करता येत नसल्यामुळे प्राधान्यातील सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट साध्य होऊ शकत नाही. त्यामुळे शेतकरी सिंचनाच्या लाभापासून वंचित राहतात.

तसेच महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमावली परिच्छेद १३४ नुसार जर प्रकल्पाच्या खर्चाची अथवा संभाव्य खर्चाची रक्कम १० टक्के पेक्षा अधिक अथवा रु.१ कोटी यापैकी कमी असेल त्या रक्कमेवढी वाढत असेल तर सुधारित प्रशासकीय मान्यता घेणे आवश्यक ठरते. सार्वजनिक बांधकाम नियमावलीतील या तरतुदीमध्ये किमतवाढ व भाववाढ यांचा एकत्रित विचार केला आहे. भाववाढ ही नैसर्गिक प्रक्रिया आहे. त्यावर अधिकाऱ्यांचे नियंत्रण नसते. तसेच नजिकच्या काळात जमीनीच्या किंमती भरमसाठ वाढलेल्या आहेत. जमीनीच्या किंमतीवरही अधिकाऱ्यांचे नियंत्रण नाही. भू-संपादन व पुनर्वसन या घटकावर प्रकल्पाच्या सुरुवातीच्या टप्प्यात खर्च पडतो. भू-संपादन व पुनर्वसन या घटकांवर मंजूर प्र.मा. / सु.प्र.मा. मधील त्या घटकासाठीच्या तरतुदी पेक्षा जास्त खर्च झाले नंतर बांधकामासाठीची प्रशासकीय मान्यता प्राप्त तरतूद पुर्णपणे वापरणे पुर्वीच एकूण खर्च मंजूर प्रशासकीय मान्य किंमती पर्यंत पोहचतो. परिणामी बांधकामावर मंजूर तरतुदी इतपतही खर्च करता येत नाही.

या विषयाबाबत दि.३० सप्टेंबर, २०१५ च्या मंत्रीमंडळ बैठकीत चर्चा झाली. सिंचन प्रकल्पाना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यास लागणारा कालावधी व प्रकल्प संख्या विचारात घेऊन तसेच उपलब्ध निधी खर्चावरील निर्बंधामुळे प्रकल्प बंद राहिल्यास प्रकल्प किंमतीत वाढ होण्याची शक्यता विचारात घेऊन सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या अधीन सन २०१४-१५ मधील अखर्चीत तरतुद व सन २०१५-१६ मधील प्रकल्पनिहाय तरतुदीचे मर्यादित काही अटीसह खर्च करण्यास परवानगी देण्याचा निर्णय मंत्रीमंडळाने घेतला. तदनुषंगाने शासनाने संदर्भ क्र ६ नुसार शासन निर्णय निर्गमित करून सन

२०१४-१५ या आर्थिक वर्षातील एकूण १२७ प्रकल्प व सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षातील १३५ प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या अधीन खर्च करण्यास काही अटींच्या अधीन राहून मान्यता प्रदान केलेली आहे.

तथापि शासनास संदर्भ क्र. ६ नुसार शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर, जलसंपदा विभागांतर्गत असलेल्या महामंडळांकडून पुरवणी प्रस्ताव प्राप्त झालेले आहेत. त्या प्रस्तावांवर उपरोक्त शासन निर्णयातील तरतुदींची तपासणी करून पुरवणी प्रस्ताव मान्यतेची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

परिशिष्ट १ मधिल ११ प्रकल्पांवरील सन २०१४-१५ मधील अखर्चित वितरित अनुदान तसेच परिशिष्ट २ मधिल २२ प्रकल्पांना सन २०१५-१६ मध्ये अर्थसंकल्पित झालेली, वितरित झालेली/होणारी तरतुद सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे आधीन खर्च करणेस खालील अटीस आधीन राहून मान्यता देणेत येत आहे.

- अ) जलसंपदा विभागाने दि.१० जून, २०१३ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयात नमूद करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सुचनानुसार व्याप्ती बदल तसेच अद्यावत प्र.मा. मान्य प्रकल्प अहवालाचे तुलनेत संरचनेत बदल नसावा. अशा प्रकरणी शासन स्वतंत्ररित्या निर्णय घेणार आहे.
- ब) विशेष चौकशी समितीने आक्षेप घेतलेले तसेच लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागा मार्फत चौकशी चालू असलेले प्रकल्प/प्रकल्प घटक वगळावेत.
- क) सन २०१४-१५ व २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात ज्या प्रकल्पनिहाय भौतिक उदिष्टासाठी (प्रकल्प पुर्ण करणे, पाणीसाठा करणे, सिंचन क्षमता निर्मिती करणे) निधी अर्थसंकल्पीत झाला होता त्याच प्रयोजनार्थ व त्याच प्रकल्प घटकांवर सदर अखर्चित निधीचा विनियोग करावा. याबाबतचा संक्षिप्त तपशील शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या प्रपत्रामध्ये दिला आहे. अन्य प्रकल्पांचे बाबतीत भू-संपादन, पुनर्वसन वनजमिन संपादन या प्रकल्प घटकांवर प्राधान्याने खर्च करावा.
- ड) उपरोक्त “अ” “ब” व “क” मधील अटींचे पालन करून तसेच सदर रक्कम ज्या प्रयोजनार्थ अर्थसंकल्पीत केली होती त्याच प्रयोजनार्थ वितरीत करून भौतिक उदिष्टे साध्य करण्याची जबाबदारी कार्यकारी संचालकांची राहील.

इ) केंद्रीय जल आयोगाच्या निकषानुसार व सिंचन विषयक विशेष चौकशी समितीच्या प्रशासकीय सुधारणा क्र. १४ नुसार प्रकल्प अहवालातील बांधकाम घटकासाठीचा मंजूर खर्च + त्यावरील भाववाढ ही बांधकामाची वास्तविक किंमत समजावी व बांधकाम घटकावरील प्रत्यक्ष खर्च वास्तविक किंमतीच्या ११५ टक्यापर्यंत सिमित करावा.

२. सदर प्रस्तावास मान्यता म्हणजे प्रकल्पाच्या प्रमा/सुप्रमा प्रस्तावास मान्यता समजण्यात येवू नये.
३. ज्या प्रकल्पांवर / प्रकल्प घटकांवर खर्च केला जाणार आहे त्या प्रकल्पांवर / प्रकल्प घटकांबाबत आर्थिक अनियमितता झालेली नाही आणि सदर योजना राबवितांना शासकीय नियमांचे पालन झालेले आहे, अशा आशयाचे जबाबदारी निश्चितीचे प्रमाणपत्र अधीक्षक अभियंता यांनी कार्यकारी संचालकांमार्फत शासनास दि. ३० जून, २०१६ पर्यंत सादर करावे.
४. महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमावली परिच्छेद १३४ मधील तरतुदीनुसार आवश्यकतेनुसार सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे प्रस्ताव सक्षम प्राधिकरणास सादर करून त्यास वेळीच मान्यता घ्यावी.
५. सदर शासन निर्णय दि. ३० सप्टेंबर, २०१५ रोजी मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करणेत येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१५११०६१६५७३६९९२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि.मा.कुलकर्णी)

मुख्य अभियंता (जसं) व सह सचिव

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
- २) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अप्पर मुख्य सचिव,
- ३) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव,
- ४) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक मंत्रालय, मुंबई
- ५) अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ६) अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.

७) प्रधान सचिव (जलसंपदा) /प्रधान सचिव (लाक्षेवि) जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.

८) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे.

९) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर.

१०) कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे.

११) कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव.

१२) कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद.

१३) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, औरंगाबाद.

१४) मुख्य अभियंता, उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश, जलसंपदा विभाग, नाशिक.

१५) मुख्य अभियंता व मुख्य प्रशासक, लाक्षेवि, औरंगाबाद.

१६) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, नागपूर.

१७) मुख्य अभियंता, गोसीखुर्द प्रकल्प, जलसंपदा विभाग, नागपूर.

१८) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, अमरावती

१९) मुख्य अभियंता (विप्र) जलसंपदा विभाग, अमरावती

२०) मुख्य अभियंता, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव.

२१) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, पुणे.

२२) मुख्य अभियंता, (विप्र), जलसंपदा विभाग, पुणे.

२३) मुख्य अभियंता, कोकण प्रदेश, मुंबई.

२४) सर्व मुख्य अभियंता व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

२५) सर्व उपसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

२६) कार्यासन मध्यम प्रकल्प संग्रहार्थ.

परिशिष्ट - १

सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात सुधारित प्रशासकीय मान्यताचे अधीन अखर्चित वितरित प्रकल्प निहाय तरतूद व
निधीच्या वापरासाठीचे प्रयोजन

(रुपये कोटीत/सिंचनक्षमता हेक्टर/ पाणीसाठी दलघमी)

अ.क्र	प्रकल्पाचे नाव	सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात शासन स्तरावरून वितरित केलेला निधी	वापरासाठीचे प्रयोजन
१	२	३	४
महामंडळाचे नाव -: महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे			
१	सीना मेहेकरी उ.सि.यो. जि. बीड	९.००	सिंचन निर्मिती
महामंडळाचे नाव -: विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर			
२	चंद्रभागा मध्यम प्रकल्प, जि. अमरावती	७.३१	भूसंपादन व वितरण प्रणालीची कामे
३	वासनी मध्यम प्रकल्प, जि. अमरावती	५५.००	भूसंपादन, पुनर्वसन, घळभरणी व पाणीसाठा
४	काटेपुण्या बऱेरे जि. अकोला	१८.२७५	भूसंपादन, पुनर्वसन व प्रकल्पाची कामे
५	करजगाव प्रकल्प जि. अमरावती	९.००	बुडीत क्षेत्रातील भूसंपादन
६	रायगड नदी प्रकल्प जि. अमरावती	५.४३७५	बुडीत क्षेत्रातील भूसंपादन
७	टाकळी कलान जि. अमरावती	१३.१२५	भूसंपादन व प्रकल्पाची कामे
८	चंद्रभागा बऱेरे जि. अमरावती	५.२५	भूसंपादन, पुनर्वसन व प्रकल्पाची कामे
९	मासरूळ जि. बुलढाणा	६.००	भूसंपादन, पाणीसाठा वाढीसाठी सांडवा उंचिवाढ
१०	पुण्या प्रकल्प जि. अमरावती	८.३४८	वितरण व्यवस्था PVC Pipeline ची कामे
	एकूण वि.पा.वि.म., नागपूर	१२७.७४५५	

महामंडळाचे नाव -: तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव

११	अंजनी मध्यम प्रकल्प जि. जळगांव	११.२५	मुळ व्याप्तीतील वितरण व्यवस्थेची कामे
	सन २०१४-१५ एकूण	१३९.९९५५	

परिशिष्ट -२

सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे अधीन अखर्चित वितरीत प्रकल्पनिहाय प्रस्तावित तरतुद
व वापरासाठीचे प्रयोजन

(रु. कोटीत/ पाणीसाठा दलघमी/ सिंचन क्षमता हेक्टर मध्ये)

अ.क्र./ प्रकल्प संख्या	प्रकल्पाचे नाव	सन २०१५-१६ या वर्षात प्रकल्पांची प्रस्तावित तरतुद (१०० %)	वापरासाठीचे प्रयोजन
१	२	३	४

महामंडळाचे नाव -: विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर

१	वासनी मध्यम प्रकल्प, जि. अमरावती	५०.००	भूसंपादन, पुनर्वसन, घळभरणी व पाणीसाठा
२	काटेपुर्णा बऱेज जि. अकोला	२५.००	भूसंपादन, पुनर्वसन व प्रकल्पाची कामे
३	करजगाव प्रकल्प जि. अमरावती	१६.००	बुडीत क्षेत्रातील भूसंपादन
४	रायगड नदी प्रकल्प जि. अमरावती	१२.००	बुडीत क्षेत्रातील भूसंपादन
५	टाकळी कलान जि. अमरावती	२२.००	भूसंपादन व प्रकल्पाची कामे
६	चंद्रभागा बऱेज जि. अमरावती	५.००	भूसंपादन, पुनर्वसन व प्रकल्पाची कामे
७	मासरुळ जि. बुलढाणा	१.००	भूसंपादन, पाणीसाठा वाढीसाठी सांडवा उंचिवाढ
८	राहेरा जि. बुलढाणा	१.५०	सिंचन क्षमता निर्मिती व पाणीसाठा निर्मिती

९	वडगाव जि. वाशिम	९.००	सिंचन क्षमता निर्मिती व पाणीसाठा निर्मिती
१०	गोजी जि. वर्धा	०.९०	पाणीसाठा निर्मिती
११	महागाव जि. यवतमाळ	०.९०	भूसंपादन व प्रगतीपथावरील कामे
१२	खर्डा जि. यवतमाळ	०.९०	भूसंपादन व पुनर्वसन
१३	कोहोळ जि. यवतमाळ	०.९०	सिंचन क्षमता निर्मिती व पाणीसाठा निर्मिती
१४	तुरागोंदी जि. नागपूर	०.५०	सिंचन क्षमता निर्मिती
१५	अरकचिंचाळा जि. वाशिम	०.५०	भूसंपादन व प्रगतीपथावरील कामे
	एकूण वि.पा.वि.म., नागपूर	१४२.९	

महामंडळाचे नाव -: तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव

१६	अंजनी मध्यम प्रकल्प जि. जळगाव	१५.००	मुळ व्याप्तीतील वितरण व्यवस्थेची कामे
१७	भेगु लपा जि. नाशिक	०.९०	भूसंपादन
	एकूण ता.पा.वि.म., जळगाव	१५.१०	

महामंडळाचे नाव :- गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद

१८	अपर प्रवरा निळवंडे-२ (धरण)	१८.००	प्राधान्य क्र. १ :- यांत्रिकी संघटनेची द्वारा निर्मिती व उभारणीची सर्व प्रलंबीत देयके, प्राधान्य क्र. २ :- बोगदा विमोचके, धरणाची उर्वरीत कामे,
	अपर प्रवरा निळवंडे-२ (कालवा)	३३.००	उच्चस्तरीय डावा पाईप कालवा रु.१० कोटी कि.मी.१-२० ची कामे पुर्ण करणे रु.१८कोटी कि.मी.३ मधील जलसेतु रु.५ कोटी
१९	बाणेगाव सा. त.	१०.३८९२	सिंचन क्षमता निर्मिती व पाणीसाठा निर्मिती, जून २०१६ मध्ये प्रकल्प पुर्ण करणे
	एकूण गो.म.पा.वि.म., औरंगाबाद	६१.३८९२	

महामंडळाचे नाव :- महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे			
२०	आष्टी उ.सि.यो.जि. सोलापूर	११	भूसंपादन, यांत्रीकी व विद्युत विभागाची देयके, शिर्ष कामे व मुख्य वितरण प्रणालीची कामे करून वितरण प्रणालीची कामे करणे
२१	सीना मेहेकरी उ.सि.यो.जि. बीड	१५.००	सिंचन निर्मिती
	एकूण म.कृ.खो.वि.म., पुणे	२५.००	
महामंडळाचे नाव :- कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे			
२२	कोर्ले सातांडी मध्यम प्रकल्प जि. रत्नागिरी	४.९	भूसंपादन, यांत्रीकी विभागाची देयके, शिर्ष कामांची प्रलंबित देयके अदा करणे, कालवा कामे पुर्ण करणे
	सन २०१५-१६ एकूण	२५०.२८९२	